

AVRUPA KOMİSYONU'NUN MAKİNE ÇEVİRİ SİSTEMİ *eTRANSLATION*'DA METİN ÇEVİRİSİ*

Onur ÖZCAN*

Öz

Teknoloji, başta dünya toplumları arasında olmak üzere büyük ya da küçük topluluklar arasında da iletişimi kolaylaştırmış ve kendilerine ait iletileri hem kendi içlerinde hem evrensel boyutta doğru anlaşılmasını sağlamıştır. Birçok üye devletten oluşan ve aynı zamanda bir çeşitlilik oluşumu olan Avrupa Birliği de başlı başına bir iletişim konusu öznesidir. Hem üye ülkeler arasında hem işbirliği içinde olduğu birlik dışı ülke ve kuruluşlarla sürekli iletişim ve etkileşim halindedir. Bunu doğru yönetebilmek için yapay zeka çağına ayak uydurarak AB'yi daha fazla dijitalleştirme yönünde Dijital Avrupa Programı fonu oluşturmuştur. Bu kapsamda Avrupa Komisyonu çatısı altında dil çeşitliliğinin doğuracağı ihtiyaçları çeviri eyleminde, tek bir noktada toplamak amacıyla AB'de bulunan kamu/özel kurum ve kuruluşlar ve AB sınırları içinde ikamet eden serbest çevirmenler ve vatandaşların yararlanabileceği ve iletişim ihtiyaçlarını giderebileceği eTranslation sistemini uygulamaya geçirmiştir. Bu çalışmanın amacı, Avrupa Komisyonu Çeviri Genel Müdürlüğü'nün nöral makine çeviri hizmeti olan eTranslation sisteminde girişi yapılan ya da doküman içindeki metinlerin yapay zeka destekli çeviri ürün çıktılarında bağlı oldukları özel alanlara uygunluğunu çeviride sadakatin boyutlarından işlevsellik çerçevesinde tartışmaktır. eTranslation sisteminde Fransızca, İngilizce ve Türkçe dillerinde metin ya da doküman girdileri yoluyla yine bu dillerde özellikle sistemin sunduğu Genel Metin, AB Resmi Dili, Halk Sağlığı, Fikri Mülkiyet Hukuku gibi metin seçenekleri dahilindeki çeviri ürün çıktıları incelenmiştir. Sisteme sunulan metinler rastgele tarama yoluyla söz konusu alanlar çerçevesinde seçilmiştir. Sonuç olarak üç dilde "genel metin" seçeneği kapsamındaki metinlerde işlevsellik olarak bir düşüklük ortaya çıkmıştır. Ancak yukarıda sıralanan diğer alan seçenekleri işaretlendiği sürece kaynak

Araştırma Makalesi

Geliş Tarihi (Date Received): 18.11.2024

Kabul Tarihi (Date Accepted): 28.12.2024

DOI: 10.58306/wollt.1587706

* Bu çalışma, 26 – 29 Haziran 2024 tarihlerinde İzmir Ekonomi Üniversitesi'nde düzenlenen 1. Ulusal Çeviribilim Kurultayı'nda özet bildiri olarak sunulmuştur.

* Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü (Ankara, Türkiye), e-posta: onurozcans@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-4965-1627.

metne sadakatin arttığına, çeviri ürünün ise işlevselliğinin özellikle bağlam ve sözcüksel olarak kuvvetlendiğine ulaşılmıştır. Kısacası, hali hazırda devam eden ve sürekli yenilenen bir proje olan eTranslation'ın yapay zeka özelliğinin daha çok metin türü sınırlamasıyla daha etkili çalıştığını ve gelecek günlerde birçok özel alanda daha etkin çeviri ürünler oluşturabileceğini söyleyebiliriz.

Anahtar Kelimeler: *Avrupa Birliği, eTranslation, makine çevirisi, yapay zeka, işlevsellik*

TEXT TRANSLATION BY *ET*TRANSLATION: MACHINE TRANSLATION SYSTEM OF THE EUROPEAN COMMISSION

Abstract

Technology has significantly facilitated communication, both between global communities and smaller groups. The European Union, a diverse entity comprised of numerous member states, is itself a subject of constant communication. To effectively manage this communication, the EU has launched the Digital Europe Program, which aims to further digitize the Union by embracing artificial intelligence. As this initiative, the eTranslation system was introduced to address the translation act for multilingual communications. This platform serves as a centralized hub for public and private institutions, as well as freelance translators and citizens residing within the EU, to meet their translation needs. This study aims to examine the suitability of machine translation outputs generated by eTranslation system of the European Commission, a neural machine translation service, for specific domains. By focusing on function, one of the dimensions of fidelity in translation, the research investigates whether outputs of the system align with the particular domain of the input text or document. The translation outputs of the eTranslation system for French, English, and Turkish, using both text and document inputs were analyzed. The focus is on specific text options provided by the system, such as General Text, EU Formal Language, Public Health, and Intellectual Property Law. The source texts were selected randomly within these domains. The results indicate a decline in the functionality of translations when the "general text" option was used in all three languages. However, when more specific domain options were selected, the fidelity to the source text increased, and the translation output exhibited stronger functional qualities, particularly in terms of context and lexical choices. In conclusion, the eTranslation system, an ongoing and constantly evolving project, demonstrates that its AI capabilities are more effective when applied to

specific text types. This suggests that the system has the potential to produce even more accurate translations for a wider range of domains in the future.

Keywords: *European Union, eTranslation, machine translation, artificial intelligence, functional translation*

1. Giriş

Günümüz dünyasında iletişim kavramına ve uygulamalarına yönelik birçok teknolojik yeniliklerle karşılaşılmaktadır. Canlı varlıkların sahip olduğu iletişimi sağlayan fiziki hareketleri, sesi, bakışı, zihinsel süreci gibi her bir birimi artık modern, başka bir deyişle teknoloji temelli iletişim olgusuna yön vermektedir. Profesyonel hayattan günlük hayata ihtiyaç temelli gelişmeler; toplumlar ve bireyler arasındaki iletişim ihtiyacını hızlı, kolay, erişilebilir ve istenilen iletileri bağlam içerisinde doğru iki yönlü (gönderen/alıcı) aktarabilen teknolojik sistemlerin ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Bugün bu sistemlerin çoğu hemen hemen dil farkı gözetmeksizin modern teknoloji, özellikle yapay zeka destekli işleyişle karşımıza çıkmaktadır.

Çok uluslu ve uluslararası dev teknoloji şirketleri araştırma-geliştirme-buluş ekseninde teknolojik ürünleri piyasaya sürüp pazarlarken kimi ülkeler ya da ülkelerden oluşan birlikler de kendilerine ait sistemler geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bir bakıma teknolojik özerklik ülke gündemlerinin ve politikalarının ilk sıralarını almış durumdadır.

Çalışmamızın çıkış konusu olan, çok ülkeli, çok kültürlü ve çok dilli olan Avrupa Birliği (AB) de 2021-2027 yılları boyunca sürececek olan Dijital Avrupa Programı'nı (Dijital Avrupa Programı, 2021) oluşturmuştur. AB'de faaliyet gösteren kurumlara, kuruluşlara, işletmelere ve vatandaşlarına yönelik modern teknolojiyi "dijital" kavramı bağlamında yararlandırmayı amaçlamaktadır. Özellikle "süper bilgisayar, yapay zeka, siber güvenlik, gelişmiş dijital beceriler ve dijital yenilik merkezleri" (Dijital Avrupa Programı Soru ve Cevaplar, 2024) gibi alanlarda yetkinlik ve gelişmeler sağlanmasını hedeflemektedir. Tüm bu eylemlerin en önemli istenilen çıktısı, AB'nin tüm paydaşlarıyla birlikte dijital bağımsızlığını kazanması olduğunun altını çizmek gerekir.

AB; teknoloji ve vatandaşlarının, bürokrasinin birbirleriyle iletişimi üzerinde oldukça durmuştur. Öyle ki, AB'nin çok kültürlü ve çok bürokrasili özelliği, kendisine ayrı bir isim de atfetmiştir: Çok Dilli Avrupa/Çok Dilli Birlik. Bu durum beraberinde çok dilli iletişimi doğurduğu gibi önemli bir eylemi merkeze alması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. O da, çeviri eylemidir.

Çevirinin, Avrupa'nın ve AB'nin dili olduğu vurgulanır (European Union, 2024). Kendi tarihinin başlangıcından bu yana çok dilliliği eşitlik ilkesi gereği merkezine alır ve vatandaşlarının arasında

yakınlaşmayı sağlamanın (Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma, 2008) kendi oluşumunun temeli olduğunu sürekli hatırlar. Bu bağlamda, özellikle Avrupa Komisyonu Çeviri Genel Müdürlüğü¹ (ÇGM) önemli bir görev üstlenmiştir. AB'nin 24 resmi dilinde sürekli her türlü konuya ve alana ilişkin çeviriler yapmaktadır. Aynı zamanda günümüz teknolojilerine uyum sağlamış, makine çevirisi olgusunu işleyişlerine dahil etmişlerdir. "Avrupa Komisyonu Makine Çevirisi" sistemi anlamına gelen ve istatistiksel verilerle çalışan "MT@EC"(European Union, 2014) bu gelişmelerden biridir. Daha sonra, 2017 yılında nöral makine çevirisi sistemiyle çalışan Avrupa Komisyonu'nun yapay zeka destekli *eTranslation* sistemi geliştirilmiştir. Çalışmanın uygulama noktası olan bu sistem ve özellikleri bir sonraki başlıkta açıklanacaktır. Ancak AB'deki bu sistemler bağlamında makine çevirisi birçok çalışmaya konu olmuştur.

Mateja Arnejšek ve Alenka Unk (2020) "Multidimensional assessment of the eTranslation output for English–Slovene" adlı bildirisinde İngilizce-Slovence dil bağlamında eTranslation'daki çeviri çıktıları, olası hatalı çeviriler ve tuzaklar üzerine bir inceleme gerçekleştirerek elde edilen veriler çerçevesinde bir hata sınıflaması yapmışlardır. Laurent Bié, Aleix Cerdà-i-Cucó, Hans Degroote, Amando Estela, Mercedes García-Martínez, Manuel Herranz, Alejandro Kohan, Maite Melero, Tony O'Dowd, Sinéad O'Gorman, Mārcis Pinnis, Roberts Rozis, Riccardo Superbo ve Artūrs Vasiļevskis tarafından 2019-2021 yıllarında yürütülen "Neural Translation for the European Union (NTEU) Project" (2020) adlı projede eTranslation sistemindeki yüksek ve geniş kaynaklı verilerle beslenen pivot bir dile nazaran AB'nin tüm resmi dillerinin eşit ölçüde pivot dil gibi sinirsel geniş veri tabanına sahip olmaları için çalışılmıştır. Andrea Dahmen, Ignacio Garrido Rodríguez, Tytti Granqvist, Catherine Vieilledent-Monfort, Sarah Wheeler ve DGT Editing Unit editörlüğünde hazırlanan "Translation at the European Commission: A History" adlı kitapta eTranslation'ın AB için önemi ve tarihsel gelişimi üzerinde durulmaktadır (2021). Georg Rhem "AI for Translation Technologies and Multilingual Europe" başlıklı çalışmasında makine çevirisine ilişkin bir proje olan QT21 (2015-2018)'in sonuçlarının yanı sıra AB'deki yapay zeka temelli dil teknolojilerini genel olarak değerlendirerek eTranslation'ın özelliklerini ve AB bünyesindeki yararından bahsetmiştir (2018). Caroline Rossi ve Jean-Pierre Chevrot (2019) ise "Uses and Perceptions of Machine Translation at the European Commission" adlı makalelerinde, Avrupa'nın en büyük çeviri kurumu olarak adlandırdıkları Avrupa Komisyonu'nun Fransızca bölümündeki üç haftalık makine çevirisi kullanımı ve algısı üzerine yaptıkları nicel araştırma raporunu ele almakta olup eTranslation'ın yararlı ve hızlı oluşuna vurgu yapmıştır. Łucja Biel, "Quality in institutional EU translation: Parameters, policies and practices" adlı kitap bölümünde AB kurumlarındaki çevirinin kalitesini ele almış ve kurumların makine çeviri süreçlerinden bahsederken eTranslation'ın da MT@EC'e göre daha geniş veri tabanı sunduğunu belirtmiştir. "A Tale of Eight

¹ Directorate-General for Translation (DGT).

Countries or the EU Council Presidency Translator in Retrospect” (2020) adlı çalışmada Mārcis Pinnis, Toms Bergmanis, Kristīne Metuzāle, Valters Šics, Artūrs Vasiļevskis ve Andrejs Vasiļjevs başka bir makine çeviri sistemi olan “Avrupa Konseyi Başkanlık Çevirmeni”nin Konseye başkanlık eden üye ülkelerde nasıl ve hangi sıklıkla kullanıldığına vurgu yaparak sistemin gösterdiği gelişimleri fayda açısından ele almıştır. Çalışmada söz konusu makine çevirisinin kimi özelliklerini eTranslation ile kıyaslamakta ve eTranslation’ın sağladığı veri tabanlarını ele almaktadır. Emmanuel Pochet (2018) “How Does a DG TRAD translator see the future?” adlı çalışmasında, Avrupa Parlamentosu Çeviri Müdürlüğü’ndeki çevirmenlerin çeviri teknolojileriyle olan ilişkilerini ele almakta ve çevirmenlere her halükarda makine çevirisine rağmen ihtiyaç duyulacağına altını çizmektedir.

Bu çalışma ise eTranslation aracında metin girdisi ya da doküman girdileri yoluyla ortaya çıkan çevirileri Amparo Hurtado Alpir’e göre (1990) sadakat-işlevsellik bağlamında incelemeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda Fransızca, İngilizce ve Türkçe dillerinde özellikle sistemin sunduğu Genel Metin, AB Resmi Dili, Halk Sağlığı, Fikri Mülkiyet Hukuku gibi metin seçenekleri dahilindeki çeviri ürün çıktıları ele alınacaktır. Aynı zamanda eTranslation’ı kısaca tanıtmının yanı sıra çeviribilim alanında makine çevirisi başlığı altındaki konumunu tartışmaya açmak hedeflenmektedir. Türkçenin bu sistemdeki durumu hakkında bir görüş belirtmek, alt amaçlardan biri olarak yer almaktadır.

2. eTranslation Sistemi

AB’nin iletişim yükünün, haliyle çeviri işinin de oldukça fazla olduğu düşünülmektedir. Kimi belgelerin diğer dillere kısa zamanda çevrilmesi gerekliliği çeviri teknolojilerinde zaman faktörünü önemli bir boyuta taşımaktadır (Balkul, 2016:101). Bu sebeple, neredeyse insan çevirmenin yaptığı benzer çeviriler üreten nöral makine çevirisi (Tok, 2020:400) destekli eTranslation’ın AB çevirmenleri açısından iyi bir çalışma arkadaşı olduğu söylenebilir. eTranslation’ın (eTranslation, 2024) maddeler halinde özelliklerini² tanımak istersek:

- Avrupa Komisyonu’nun Makine Çeviri Sistemi.
- Nöral Makine Çevirisi desteklidir.
- Daha önceki istatistiksel sistem olan MT@EC’nin (the Machine Translation Service of the European Commission / Avrupa Komisyonu Makine Çevirisi) yerini almıştır. Sözcük dizilim olasılığını tahmin etmek için yapay bir sinir ağ (zeka) kullanan ve bu kapsamda cümle bazlı

² Söz konusu özellikler ilgili web sayfası ve kendi deneyimlerimiz sonucu elde edilmiştir. Sürekli güncellenen ve geliştirilen bir sistem söz konusu olduğundan kimi özelliklerin değişmiş/güncellenmiş olabileceğini vurgulamak gerekir.

(bağlam kapsamında) algoritmalar geliştiren nöral sistemler, istatistiksel sistemlerden tamamen kopmazlar; birlikte hareket ederler. Bu sisteminde bu şekilde çalıştığı söylenebilir.

- 15 Kasım 2017’de aktif olmuştur.
- Avrupa Birliği’nin yapay zeka destekli dil araçlarından biridir. Çoğu zaman yapay zeka temelli dil araçlarının genel adını da temsil eder.
- Üyelik gerektirir (eTranslation Üyelik Sayfası, 2024).
- Ücretsiz (Bir AB Ülkesi ya da İzlanda, Norveç, Lihtenştayn, Ukrayna’da AB Kurumları, Kamu İdareleri, Üniversiteler, AB Serbest Çevirmenleri, KOBİ’ler, Avrupa STK’ları, Dijital Avrupa Programı Projeleri).
- AB’nin 24 resmi dilinin (Bulgarca, Hırvatça, Çekçe, Danca, Felemenkçe, İngilizce, Estonca, Fince, Fransızca, Almanca, Yunanca, Macarca, İrlandaca, İtalyanca, Letonca, Litvanca, Maltaca, Lehçe, Portekizce, Romence, Slovakça, Slovence, İspanyolca ve İsveççe) yanı sıra Arapça, Çince, İzlandaca, Japonca, Norveççe, Rusça, Türkçe ve Ukraynaca dillerinde çeviri hizmeti sunar.
- Genel Konu ve AB Resmi Dili seçeneklerini içeren metin çevirisi tüm diller için geçerlidir. Ancak kendi metin türü seçimlerinden olan Finans, Halk Sağlığı, Fikri Mülkiyet Hukuku, Adalet Divanı (Ek 1) alanlarında sadece 24(23) AB resmi dilinde çeviri hizmeti sunmaktadır.
- Girdi olarak metin çevirisi ve doküman olarak metin çevirisi yapılabilir.
- Birçok dosya türünü kabul etmektedir.
- Yakın zamana kadar Türkiye sınırları içinde (IP kaynaklı) çalışmıyordu. Ancak aktif duruma gelebilir. Bunun için eTranslation ekibiyle iletişime geçildiğinde ilgili e-posta adresinize bağlı oluşturacağınız hesabı IP gözetmeksizin erişebilir kılıyorlar. Aksi takdirde AB sınırları içindeki bir internet bağlantısına sahip olmak gerekmektedir.
- Kimi aksaklıklar mevcut: Örneğin, özel alan seçimli çeviri komutlarının dönütünü geç vermesi.
- Tanıtım sayfasında profesyonel ve daha geçerli çeviriler için son düzeltme işleminin gerekli olduğunu vurgular.

eTranslation sistemindeki gelişmeler ve güncellemelerle yukarıdaki özelliklerin artacağı, pozitif yöneleceği ve yapay zekanın tüm değişkenlerinin daha çok yer alacağı ön görülmektedir.

3. Çeviride İşlevsellik

Bu çalışmada kuramsal çerçeve olarak, Amparo Hurtado Albir'in "La Notion de Fidélité en Traduction" (1990:123-218) (Çeviride Sadakat Kavramı) başlıklı kitabındaki sadakatin boyutlarından (öznellik, tarihsellik, işlevsellik) "işlevsellik" temel alınmıştır. Ona göre işlevsellik:

- Çeviri deneyimi, çeviri eşdeğerliğinin dinamikliğini sağlar ve bu dinamiklik de çeviri metnin işlevselliğini temsil eder. Bu eşdeğerlik; metin türünün, çeviri metnin son halinin ya da hedef dilin/toplumun kısıtlılıklarının işlevine göre hareket eder.
- Çeviride işlevsellik gereklidir çünkü anlamın eşdeğerliği, doğası gereği dinamik ve bağlamsaldır.
- İşlevsellik sınırlıdır çünkü çeviri metindeki ifadelerin eşdeğerliğine yönelik derinlemesine incelemelerin ve uyarlamaların anlamlarından öteye geçemeyeceği söylenebilir.

Hurtado Albir'in işlevselliğe yönelik söylemleri, Christiana Nord (1997) ile örtüşür. Çeviri eyleminin bir bildirişimi, amacı var ise ortaya çıkan çeviri ürün/hedef metin işlevseldir (Nord, 1997; Vermeer, 1989). Çeviri metin olan «texteme»in, okuyucuların ona yüklediği anlam ile işlevselliği ortaya çıkar; bu durumda işlevi olan metin «translatum»dur (Yazıcı; 2010:144-145). Bu çalışmadaki *eTranslation* sisteminin çeviri ürün olarak sunduğu metinlerin işlevselliği, bir bakıma translatum durumu değerlendirilecektir.

4. Yöntem

eTranslation sisteminin metin çevirisi özelliği bağlamında Fransızca, İngilizce ve Türkçe dillerinde girdi ya da doküman girdileri yoluyla Genel Metin, AB Resmi Dili, Halk Sağlığı ve Fikri Mülkiyet Hukuku metin seçenekleri dahilindeki çeviri ürün çıktıları Hurtado Albir'in işlevsellik boyutuna göre incelenecektir. Sisteme sunulan metinler rastgele tarama yoluyla söz konusu alanlar çerçevesinde seçilmeye çalışılmıştır. Ortaya çıkan çeviri metinler inceleme fişi niteliği taşıyan tablolar halinde ele alınmıştır. Tablolar; çeviri işlemine ilişkin metin türü, metnin konusu, kaynak metin dili, çevrilecek dil, sisteme girilen çeviri biçimi (girdi/doküman girdisi olarak metin çevirisi), *eTranslation*'daki çeviri metin türü seçimi ve sadakat-işlevsellik bağlamındaki bulguları temsil edecektir. Tablolardaki bulgu kısmında sadece işlevselliğe konu olan ve çalışmanın amacında da belirtilen sözcüksel ve bağlam olarak incelemelere ilişkin kısa değerlendirmeler yer alacaktır. Söz konusu alanlara ait metinler ve çeviri işlemini temsil eden ekran görüntüleri çalışmanın sonunda ek olarak yer alacaktır.

5. eTranslation’da Metin Çevirilerinin İncelenmesi

İncelemeye ilişkin bulgular çeviri ürün örneklemelerine dayanmaktadır. Bulgular, çeviride sadakat bağlamında işlevsellik çerçevesinde sözcüksel ve bağlamsal olarak değerlendirilmeye çalışılmış ve tablolarda gösterilmiştir. Metin kavramının ön planda tutma ve sistem girdilerinin detaylarının açık bir şekilde sergileme durumları tabloların aşağıdaki biçimde şekillenmesini sağlamıştır. Doküman olarak metin çeviri işlemi Genel Metin ve AB Resmi Dili alanları dışında Türkçe seçeneği olmadığı ve AB dışında uluslararası meseleleri daha çok kapsayacağı için rastgele seçilen metinler Genel Metin, AB Resmi Dili, Halk Sağlığı ve Fikri Mülkiyet Hukuku ile sınırlandırılmıştır. Girdi ve doküman olarak metin girdilerinin çevirilerinde bir çeviri kararı farklılığı ortaya çıkmadığından girdi olarak metin çevirileri için ayrı bir tablo oluşturulmamıştır. Örneklem olarak seçilen kaynak metinler italik olarak verilmiş ve ortaya çıkan çeviri sonuçlarına ilişkin ekran görüntüleri “ekler” başlığında çalışmanın sonunda paylaşılmıştır. Ayrıca metinlerde çeviri incelemesine konu alan ifadeler, sözcükler ve cümleler kısa bir şekilde tablolarda verilmeye çalışılmıştır. Doküman girdisi yoluyla ortaya çıkan çeviri metinleri bir dosya uzantısı olarak vermek yerine, girdi olarak ekrandaki haliyle gösterilmek tercih edilmiştir. Alt bölümde uzun tablolar ve ekran görüntüleri kullanmamak için, kimi kaynak metinlerin bir kısmı örneklem olarak alınmıştır. Aşağıdaki tablolara konu olan çeviri metinlere ulaşmak için söz konusu üç dil ekseninde çok sayıda farklı girdi yöntemiyle eTranslation sistemi denenmiştir ve son olarak alttaki metinler, diller ve çevirilere ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Fikri Mülkiyet Hukuku:

Örneklem olarak Apple ve Samsung arasında akıllı telefon model kullanımına ilişkin bir fikri mülkiyet davasının detayına ilişkin bir metin seçilmiştir. İngilizceden Fransızcaya Genel Metin ve Fikri Mülkiyet Hukuku seçimli çeviri metinleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Genel Metin ve Fikri Mülkiyet Hukuku seçimli çeviri ekranları ekte (Ek 2-3) verilmiştir.

In April 2011, Apple Inc. (Apple) sued Samsung Electronics, Co., Ltd. (Samsung) and argued that certain design elements of Samsung’s smartphones infringed on specific patents for design elements in the iPhone that Apple holds. The jury held that Samsung had infringed on Apple’s patents and awarded over \$1 billion in damages. The district court ordered a partial retrial on the issue of damages because some damages had been awarded for a period in which Samsung did not have notice of some of the asserted patents. On retrial, the jury awarded nearly \$300 million in damages. On appeal, Samsung argued that the district court erred in allowing the jury to award damages based on Samsung’s entire profits, rather than the fraction of profits

directly attributable to the infringed patents themselves. The U.S. Court of Appeals for the Federal Circuit affirmed the district court's award of damages because Samsung did not argue that there was a lack of substantial evidence to support the award (Apple-Samsung Cep Telefonu Model Patent İhlali Davası, 2016).

Tablo 1. Fikri Mülkiyet Hukuku Seçimine İlişkin İngilizce-Fransızca Metin Çevirisi

Metin Türü	Fikri Mülkiyet Hukuku (IP Case Law)
Konu	Apple-Samsung Cep Telefonu Model Patent İhlali
Kaynak Metin Dili	İngilizce
Çevrilecek Dil	Fransızca
Metnin eTranslation'daki Çeviri Biçimi	Girdi Olarak Metin Çevirisi/Doküman olarak Metin Çevirisi
eTranslation Metin Türü Seçimi	Genel Metin (General Text)
eTranslation'daki Metin Çevirisi	
İNG	FR
In April 2011, Apple Inc. (Apple) sued Samsung Electronics, Co., Ltd. (Samsung)...	En avril 2011, Apple Inc. (Apple) a poursuivi Samsung Electronics, Co., Ltd. (Samsung)...
Çeviri Metin Ürünün Sadakat ve İşlevsellik Durumu	FR: Genel olarak bağlama uygun bir çeviri hizmeti sunmuştur. Hatta İngilizcedeki dava etmek/açmak anlamına gelen "sue" sözcüğünü daha bağlamsal ve işlevsel olan Fransızca Karşılığı "poursuivre" olarak çevirmiştir. Bu karar metnin bütünü ve en önemli cümlesini daha işlevsel kılmıştır. Geri kalan kararlar genel metin türü seçimi itibariyle örtüşen ancak işlevselliklerini düşüren durumdadır.
eTranslation Metin Türü Seçimi	Fikri Mülkiyet Kanunu (IP Case Law)
eTranslation'daki Metin Çevirisi	
İNG	FR
In April 2011, Apple Inc. (Apple) sued Samsung Electronics, Co., Ltd. (Samsung)... The district court ordered a partial retrial ... the district court erred in allowing the jury... Samsung did not argue that there was a lack of substantial evidence to support the award .	En avril 2011, Apple Inc. (Apple) a assigné Samsung Electronics, Co., Ltd. (Samsung)... Le tribunal de district a ordonné une nouvelle procédure partielle... le tribunal de district a commis une erreur en autorisant le jury... Samsung n'a pas fait valoir l'absence de preuves substantielles à l'appui de l'indemnisation .
Çeviri Metin Ürünün Sadakat ve İşlevsellik Durumu	FR: Fikri Mülkiyet Hukuku alan seçiminde hukuk alanında "mahkemeye çağırmak" anlama gelen ve bağlamı düşüren "assigner" kullanılmıştır. Sue=poursuivre dışında dava (procés) yerine davadaki yargılanma sürecini temsil eden "procédure" şeklinde "-trial"a karşılık üretmesi; "allow"a karşılık olarak "permettre(izin vermek)" yerine "autoriser(yetki vermek)" filini kullanması; "award(tazminat)"ın bağlamına göre "la sentence(hüküm)" yerine tam karşılığı "indemnisation (tazminat)" tercih etmesi gibi

	gözlemler bağlamsal ve işlevsel olarak kaynak metne bir o kadar sadık ve eşdeğer olduğuna işaret etmektedir.
--	--

AB Resmi Dili 1:

AB dışında AB ile ilişkisi olan her ülkenin, her kurumun ve her bireyi de ilgilendiren Haziran 2024'teki Avrupa Parlamentosu seçimlerine ilişkin bir metin söz konusudur. İlgili metnin bir kısmı ele alınmıştır. Fransızca kaynak dil olup, söz konusu metnin İngilizce ve Türkçe çevirileri (Ek4-5-6-7) Genel Metin ve AB Resmi Dili seçimleri bağlamında eTranslation'dan talep edilmiştir.

Percée de l'extrême droite

Autre enseignement important de cette projection, le renforcement des deux groupes d'extrême droite à prévoir. Du côté des Conservateurs et réformistes européens (CRE), la famille politique de la Première ministre italienne Giorgia Meloni (Fratelli d'Italia), on observe une hausse importante des effectifs. 14 élus viendraient grossir le contingent eurosceptique, portant son nombre de parlementaires à 83, contre 69 à la fin de la mandature 2019-2024. Une augmentation qui ferait désormais du groupe CRE la troisième force politique de l'hémicycle.

Les nationalistes d'Identité et démocratie (ID), qui comptent dans leurs rangs les élus du Rassemblement national (RN) ou les Italiens de la Lega, glaneraient 9 sièges supplémentaires. Ce qui leur permettrait de passer de 49 à 58 eurodéputés (Avrupa Parlamentosu Seçim Sonuçları, 2024).

Tablo 2. AB Resmi Dili Seçimine İlişkin Fransızca-İngilizce Metin Çevirisi

Metin Türü :	AB Resmi Dili (EU Formal Language)
Konu :	Avrupa Parlamentosu Seçim Sonuçları
Kaynak Metin Dili	Fransızca
Çevrilecek Dil	İngilizce
Metnin eTranslation'daki Çeviri Biçimi :	Girdi Olarak Metin Çevirisi / Doküman olarak Metin Çevirisi
eTranslation Metin Türü Seçimi	Genel Metin (General Text)
eTranslation'daki Metin Çevirisi	
FR	İNG
Percée de l'extrême droite... Du côté des Conservateurs et réformistes européens (CRE)... 14 élus viendraient grossir le contingent eurosceptique...	Breakthrough of the far right... On the side of the European Conservatives and Reformists (ECR)... 14 elected officials would increase the Eurosceptic contingent...

Çeviri Metin Ürünün Sadakat ve İşlevsellik Durumu	ENG: “Percée (atılım)” sözcüğünü yine aynı anlama gelen “breakthrough” olarak vermesi; Les Conservateurs et Réformistes Européens (CRE)-The European Conservatives and Reformistes (ECR); Eurosceptique-Euroseptic... gibi çeviri kararları tutarlı ve işlevsel bir çeviri metin ürününü göstermektedir.
eTranslation Metin Türü Seçimi	AB Resmi Dili (EU Formal Language)
eTranslation’daki Metin Çevirisi	
FR Percée de l’extrême droite... Du côté des Conservateurs et réformistes européens (CRE)... 14 élus viendraient grossir le contingent eurosceptique... Une augmentation qui ferait désormais...	İNG Far right edge breakthrough ... On the side of the European Conservatives and Reformists (CRE) ... 14 elected officials would increase the Eurosceptic contingent.... An increase that would henceforth ...
Çeviri Metin Ürünün Sadakat ve İşlevsellik Durumu	ENG: “Les Conservateurs et Réformistes Européens (CRE)-Avrupa Muhafazakarlar ve Reformistler (Refomcular) (CRE)” aktarımda özellikle Fransızca kısaltmanın olduğu gibi kalması dışında “Percée de l’extreme droite-Far right edge breakthrough”da “edge” eklemesi ve “désormais(bundan böyle)” zarfını diğer çevirilerde “şimdi-now” olarak aktarılmasına rağmen burada “henceforth” olarak verilmesi hedef metnin işlevselliğinin kuvvetlenmesi açısından önem arz etmektedir.

Tablo 3. AB Resmi Dili Seçimine İlişkin Fransızca-Türkçe Metin Çevirisi

Metin Türü :	AB Resmi Dili (EU Formal Language)
Konu :	Avrupa Parlamentosu Seçim Sonuçları
Kaynak Metin Dili	Fransızca
Çevrilecek Dil	Türkçe
Metnin eTranslation’daki Çeviri Biçimi :	Girdi Olarak Metin Çevirisi / Doküman olarak Metin Çevirisi
eTranslation Metin Türü Seçimi	Genel Metin (General Text)
eTranslation’daki Metin Çevirisi	
FR ... les élus du Rassemblement national ... (RN)...	TR ... Ulusal Ralli ’nin (RN) seçilmiş temsilcileri...

Çeviri Metin Ürünün Sadakat ve İşlevsellik Durumu	TR: “Percée de l’extreme droite-Aşırı sağın atılımı” tercihine karşılık vermesi dışında “Les Conservateurs et Réformistes Européens (CRE)-Avrupa Muhafazakarlar ve Reformistler (Reformcular) (ECR); “Euroseptique (Avrokuşkucu)” ve “Eurodéputé (AP Milletvekili)” ifadelerinin hiç çevrilmemiş olması; “Rassemblement Nationale (RN)” partisini, İngilizce karşılığında hareketle Ulusal Ralli olarak çevirmesi ve Fransızca kısaltmasını kullanması (Türkçeye de yerleşmiş olduğu söylenebilir) metnin işlevselliğini düşürmektedir.
eTranslation Metin Türü Seçimi	AB Resmi Dili (EU Formal Language)
eTranslation’daki Metin Çevirisi	
FR	TR
Percée de l’extrême droite... 14 élus viendraient grossir le contingent euroseptique ...	Aşırı sağ kenar atılımı... Seçilen 14 üye... Euroseptik koşulunu artıracak...
Çeviri Metin Ürünün Sadakat ve İşlevsellik Durumu	TR: “Percée de l’extreme droite-Aşırı sağ kenar atılımı” aktarımında İngilizcede de ortaya çıkan “edge” burada hakim olmuş ancak Türkçe bakımından düşük kalmıştır. Ayrıca Genel Metin çevirisinde hiçbir şekilde verilmeyen avrokuşkucu ifadesi “euroseptik” olarak yer almış ancak “eurodéputé (AP milletvekili) hiçbir şekilde çevrilmemiştir. Her ne kadar metnin bağlamını Türkçede artırma girişimleri gözlense de işlevsellik bakımından düşük kalmıştır. Çünkü istenilen ifadeler tamamen anlaşılır değil ya da çevrilmemiş/çıkarılmıştır.

AB Resmi Dili 2:

AB resmi dillerinden biri olmayan Türkçenin bu sistemdeki metin seçimlerinde kullanıldığı tek yer AB Resmi Dili’dir. Dolayısıyla Türkçeden hareketle yapay zeka ile desteklenmiş bu makine çevirisi özel alanında İngilizcede ve Fransızcada (Ek8-9-10-11) ne gibi sonuçlar veriyor düşüncesi bu tablonun ana fikrini oluşturmuştur. Avrupa Birliği Komisyonu 2023 Yılı Türkiye Raporu’na yönelik Dışişleri Bakanlığı’ndan yapılan açıklamanın bir kısmını kapsayan kaynak metin altta paylaşılmıştır. Hem Türkiye’nin AB süreçlerini hem AB süreçlerine konu olan alt konulara ilişkin bilgiler yer aldığından bu metin tercih edilmiştir.

Raporun Doğu Akdeniz, Ege ve Kıbrıs konularındaki bölümlerinin her zamanki gibi, gayrihukuki, gerçek dışı ve maksimalist Rum/Yunan tezlerini yansıtmaması, ülkemizin ve KKTC’nin haklı politikalarını

görmezden gelen dışlayıcı tutumun sürdürülmesi, Kıbrıs Türklerinin haklarının yok sayılması ise, AB'nin dayanışma kisvesi altında taraflı ve haksız tutumunu bir kez daha gözler önüne sermektedir.

2023 yılında deprem felaketi nedeniyle yaşadığımız zor zamanlarda AB'nin ülkemizle dayanışma içerisinde olduğunu göstermesi bizim için önemli ve kıymetlidir. Aynı dayanışma ve işbirliği ruhuyla, AB'yi ülkemizin katılım sürecinin önündeki engelleri kaldırmaya, daha fazla sorumluluk üstlenmeye ve ahde vefa ilkesinin gereklerini yerine getirmeye davet ediyoruz (Dışişleri Bakanlığı'nın Avrupa Birliği Komisyonu 2023 Yılı Türkiye Raporu'na Yönelik Açıklaması, 2023).

Tablo 4. AB Resmi Dili Seçimine İlişkin Türkçe-Fransızca Metin Çevirisi

Metin Türü	AB Resmi Dili (EU Formal Language)
Konu	Avrupa Birliği Komisyonu 2023 Yılı Türkiye Raporu'na Yönelik Açıklama
Kaynak Metin Dili	Türkçe
Çevrilecek Dil	Fransızca
Metnin eTranslation'daki Çeviri Biçimi	Girdi Olarak Metin Çevirisi
eTranslation Metin Türü Seçimi	Genel Metin (General Text)
eTranslation'daki Metin Çevirisi	
TR ...gayri hukuki, gerçek dışı ve maksimalist Rum/Yunan tezlerini... ülkemizin ve KKTC 'nin haklı politikalarını... ahde vefa ilkesinin gereklerini yerine getirmeye ...	FR ...une thèse informelle, irréaliste et maximaliste grecque/grecque ... les politiques légitimes de notre pays et de la TRNC ... à satisfaire aux exigences du principe d'engagement ...
Çeviri Metin Ürünün Sadakat ve İşlevsellik Durumu	FR: "Rum/Yunan tezleri" ifadesinin aktarımındaki Rum ve Yunan sıfatları Fransızcaya olduğu gibi sadece "grecque/grecque" olarak geçmiştir. Sözcüklerin kökenine baktığımızda aslında bir milletin farklı coğrafyalarda soyları olsa da metnin bağlamında bir tutarsızlık oluşturmaktadır. KKTC 'nin Fransızca kısaltması " RTCN " yerine İngilizce kısaltması " TRNC " kullanılmıştır. "Ahde vefa ilkesi" teriminin tam karşılığı olan " Pacta sunt servanda " (çoğu zaman metinlerde böyle kullanılır), aynı anlamı veren "principe d'engagement" şeklinde verilmiştir. Bu ilkenin yerine getirmesinde "satisfaire (karşılama, yerine getirmek)" anlamına gelen uygun ve işlevselliği destekleyen bir kullanım olmuştur.
eTranslation Metin Türü Seçimi	AB Resmi Dili (EU Formal Language)
eTranslation'daki Metin Çevirisi	
TR ...gayri hukuki, gerçek dışı ve maksimalist Rum/Yunan tezlerini... ülkemizin ve KKTC 'nin haklı politikalarını... ahde vefa ilkesinin gereklerini yerine getirmeye ...	FR ... une thèse grecque/grecque informelle, irréaliste et maximaliste ... les politiques légitimes de notre pays et de la TRNC ... à respecter aux exigences du principe d'engagement ...

Çeviri Metin Ürünün Sadakat ve İşlevsellik Durumu	FR: Rum-Yunan ayırımına AB resmi dili seçiminde de gidilememiş, yine “grecque/grecque” olarak verilmiş. “Ahde vefa” terimi ise yine “principe d’engagement (mukavele/söz/anlaşma/taahhüt ilkesi)” şeklinde ifade edilmiştir. Bu ifade hukukta daha çok tercih edilen “respecter (bir kurala/yasaya uymak, saygı duymak)” ile kullanılmış ve ifade edilen cümlenin bağlam bütünlüğü kuvvetlenmiştir.
--	---

Tablo 5. AB Resmi Dili Seçimine İlişkin Türkçe-İngilizce Metin Çevirisi

Metin Türü	AB Resmi Dili (EU Formal Language)
Konu	Avrupa Birliği Komisyonu 2023 Yılı Türkiye Raporu’na Yönelik Açıklama
Kaynak Metin Dili	Türkçe
Çevrilecek Dil	İngilizce
Metnin eTranslation’daki Çeviri Biçimi	Girdi Olarak Metin Çevirisi
eTranslation Metin Türü Seçimi	Genel Metin (General Text)
eTranslation’daki Metin Çevirisi	
TR	İNG
...gayri hukuki, gerçek dışı ve maksimalist Rum/Yunan tezlerini... ülkemizin ve KKTC ’nin haklı politikalarını... ahde vefa ilkesinin gereklerini yerine getirmeye...	... une thèse grecque/grecque informelle, irréaliste et maximaliste ... les politiques légitimes de notre pays et de la TRNC ... à respecter aux exigences du principe d’engagement ...
Çeviri Metin Ürünün Sadakat ve İşlevsellik Durumu	ENG: “Rum/Yunan tezleri” ifadesindeki Rum ve Yunan sıfatları Fransızcada olduğu gibi İngilizceye de “greek/greek” olarak geçmiştir. Aynı şekilde, KKTC’nin Fransızca kısaltması “RTCN” yerine İngilizce kısaltması “TRNC” kullanılmıştır. Ayrıca “ahde vefa ilkesi” teriminin tam karşılığı olan “ <i>Pacta sunt servanda</i> ”(çoğu zaman diplomasi/hukuk metinlerinde böyle kullanılır), İngilizcede aynı anlama gelebilen “principle of commitment” şeklinde verilmiştir.
eTranslation Metin Türü Seçimi	AB Resmi Dili (EU Formal Language)
eTranslation’daki Metin Çevirisi	
TR	İNG
...gayri hukuki, gerçek dışı ve maksimalist Rum/Yunan tezlerini... ahde vefa ilkesinin gereklerini yerine getirmeye...	... informal, unrealistic and maximalist Greek/Greek thesis ...to fulfill the requirements of the principle of commitment ...

Çeviri Metin Ürünün Sadakat ve İşlevsellik Durumu	ENG: Aynı şekilde “Rum-Yunan”, “Greek/Greek” olarak kalmıştır. “Ahde vefa” için ise genel metin seçimindeki çeviri çıktısı yine burada da vardır: “principle of commitment (taahhüt ilkesi)”. Genel olarak çeviri metinlerin hepsi sadık, işlevsel olduğu söylenebilse de ancak raporun en önemli konularından olan Ege, Doğu Akdeniz ve Kıbrıs’ın bahsi geçtiği metinlerde bunların doğru verilmemesi çeviri metinlerin işlevselliğini tartışmaya açacaktır.
--	---

Halk Sağlığı:

Bu başlıkta AB ve dünya toplumlarını ilgilendiren hastalıklar, önlemler ve hazırbulunuşluk bağlamında, AB’ye ilişkin 2023 yılı raporunda zoonotik hastalıklar kapsamında değinilen kuş gribi kısmı kaynak metin olarak tercih edilmiştir. Metnin dili İngilizce olup Fransızca çevirilerine (Ek12-13) ilişkin bulgular yer almaktadır. Teknik bir metin olduğundan genel itibariyle işlevsel çeviri metinlerin ortaya çıktığı söylenebilir.

Preventing zoonotic diseases such as avian influenza

Over 60% of emerging infectious disease threats are of zoonotic origin⁴³, so we must remain vigilant about the possibility of a next pandemic coming from an animal source.

The EU has relied on two main pieces of legislation to address infectious disease risks coming from animals. These are Directive 2003/99/EC⁴⁴, ensuring proper monitoring and evaluation of zoonoses, zoonotic agents and food-borne outbreaks, and Regulation (EU) 2016/429⁴⁵ (the ‘Animal Health Law’) which lays down rules for the prevention and control of zoonoses, including their early detection, notification and reporting.

The One Health approach has already been considered in EU actions for decades, but the COVID-19 pandemic underlined once again the importance of this approach for prevention, preparedness and response and the need for optimal coordination across sectors. Regulation (EU) 2022/2371 now explicitly calls for the One Health approach in addressing current and emerging crises.

Within months of the adoption of Regulation (EU) 2022/2371, the Health Security Committee⁴⁶ – the key EU body dealing with public health threats – held several joint meetings with the EU’s Chief Veterinary Officers to discuss the threat of Highly Pathogenic avian influenza (HPAI) and the animal and human health measures needed to prevent the risk of zoonotic spillover to humans. HPAI is a major health threat and requires vigilance, early detection and a rapid and early response to any spillovers early on. The 2022/23 season saw one of the largest HPAI epidemics in wild birds and poultry in the EU to date and large outbreaks among mammals. The relevant EU legislation provides that all Member States must carry out surveillance, to allow early detection of HPAI in birds and mammals. Animal

health law ensures harmonisation of the measures that all Member States have to implement once the HPAI virus is detected in kept birds in order to prevent and control its spread; and provides the legal basis for the competent authorities to take the necessary measures when the virus is detected in mammals (AB Sağlık Alanında Hazırbulunmuşluk Raporu, 2023).

Tablo 6. Halk Sağlığı Seçimine İlişkin İngilizce-Fransızca Metin Çevirisi

Metin Türü	Halk Sağlığı (Public Health)
Konu	Zoonoz Hastalıklar-Kuş Gribi
Kaynak Metin Dili	İngilizce
Çevrilecek Dil	Fransızca
Metnin eTranslation'daki Çeviri Biçimi	Girdi Olarak Metin Çevirisi / Doküman olarak Metin Çevirisi
eTranslation Metin Türü Seçimi	Genel Metin (General Text)
eTranslation'daki Metin Çevirisi	
İNG	FR
...ensuring proper monitoring and evaluation of zoonoses, zoonotic agents and food-borne outbreaks ... including their early detection, notification and reporting...	... qui assure un suivi et une évaluation appropriés des zoonoses, des agents zoonotiques et des foyers d'origine alimentaire ... y compris leur détection précoce, leur notification et leur notification ...
Çeviri Metin Ürünün Sadakat ve İşlevsellik Durumu	FR: "food-borne outbreaks (gıda kaynaklı oluşun/bulaşan salgınlar)" terimini yine aynı anlama gelen "foyers d'origine alimentaires" ancak "épidémique" gibi salgını temsil eden bir sıfatın ifadeye yer almaması; "early detection, notification and reporting (erken tespit, bildirim ve raporlama)" için bildirim (notification) iki kez kullanması metnin işlevselliğini düşürmektedir.
eTranslation Metin Türü Seçimi	Halk Sağlığı (Public Health)
eTranslation'daki Metin Çevirisi	
İNG	FR
...ensuring proper monitoring and evaluation of zoonoses, zoonotic agents and food-borne outbreaks ... when the virus is detected in mammals.	... qui garantit une surveillance et une évaluation adéquates des zoonoses, des agents zoonotiques et des foyers de toxi-infection alimentaire ... en cas de détection du virus chez des mammifères.
Çeviri Metin Ürünün Sadakat ve İşlevsellik Durumu	FR: "food-borne outbreaks (gıda kaynaklı oluşun/bulaşan salgınlar)" terimi yine aynı anlama gelen "foyers de toxi-infection alimentaire" bağlama uygun verilmiş; "when the virus is detected (virus tespit edildiğinde)" cümlesini (en cas de détection du virüs (virüsün tespiti halinde/durumunda) şeklinde aktarması metnin seçilen metin türüne hem daha uygun hem de daha işlevsel bir çeviri metin söz konusu olacaktır.

6. Sonuçlar ve Öneriler

Avrupa Komisyonu Makine Çeviri Sistemi *eTranslation*'ın çalışma biçimine bir giriş yapılmış ve sistemin nasıl çalıştığına yönelik açıklamalar yapılmıştır. *eTranslation* sisteminde «genel metin» seçeneği dahilindeki çeviri metinlerin çoğunun işlevselliğinin de özel alan (Fikri Mülkiyet Hukuku, AB Resmi Dili, Halk Sağlığı) seçimli metin çevirileri kadar kuvvetli olduğuna ulaşılmıştır. *eTranslation* sisteminde çoğu zaman özel alan seçimleriyle (AB Resmi Dili, Fikri Mülkiyet Hukuku, Halk Sağlığı) metin çevirisi yapıldığında başta Fransızca ve İngilizce olmak üzere Türkçede de daha işlevsel, başka bir deyişle daha amaca uygun sadık metinlerin ortaya çıktığı vurgulanmıştır. Kısacası sistem üzerinde istem sonucu elde edilen çeviri metinlerin translatum olduğu söylenebilir.

Türkçe istemlerde hem genel metin hem özel alan metin seçenekleri bağlamında üzerinde çalışılması gereken bir dil olduğu, özellikle ara çeviri dili olarak İngilizce verilere göre metin çevirileri sunduğu gözlemlenmiştir. Giriş bölümündeki alan taramasında belirtildiği üzere, İngilizcenin bu sistemde sadece Türkçe için değil diğer AB resmi dilleri için de pivot dil işlevi gördüğü söylenebilir.

Sonuç önerileri bağlamında, Avrupa Komisyonu Çeviri Genel Müdürlüğü ile iletişimde kalarak Türkçe alt yapının gelişmesinde alan araştırmacıları, profesyonelleri ve öğrencileri ne gibi katkılar sunabilir sorusu ortaya çıkmaktadır. AB metinleri çeviri derslerinde ve araştırmalarında kullanılabilecek ve geliştirilebilecek bir sistem olduğu ve özellikle AB metinleri çevirisi derslerinde denenmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir. Sistemin tam olarak hangi dillerde ve hangi metinlerde nasıl çeviri metinler ürettiği üzerine birçok çalışma gerçekleştirilebilir. Çünkü bu çalışma rastgele seçilen metinlerle ve söz konusu üç dil ile sınırlıdır. Dolayısıyla istemlerle ve girdilerle öğrenen yapay zeka destekli dil/çeviri araçların gelişiminin alanda yapılan çalışmalara/denemelere bağlı olduğunun altını çizmek gerekmektedir.

Kaynakça

AB Sağlık Alanında Hazırbulunululuk Raporu (2023). https://health.ec.europa.eu/system/files/2023-12/security_state-preparedness_report-2023_en.pdf Erişim Tarihi: 26.05.2024.

Apple-Samsung Cep Telefonu Model Patent İhlali Davası (2016). <https://www.oyez.org/cases/2016/15-777> Erişim Tarihi: 25.05.2024.

Arnejšek, M., Unk, A. (2020). Multidimensional assessment of the eTranslation output for English–Slovene In *Proceedings of the 22nd Annual Conference of the European Association for Machine Translation*, 383–392, Lisboa, Portugal. European Association for Machine Translation.

- Avrupa Parlamentosu Seçim Sonuçları (2024). <https://www.touteurope.eu/vie-politique-des-etats-membres/elections-europeennes-2024-quelle-repartition-des-sieges-dans-le-futur-parlement-europeen/> Erişim Tarihi: 25.06.2024.
- Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma (2008). https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2008.115.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AC%3A2008%3A115%3ATOC Erişim Tarihi: 28.05.2024.
- Balkul, H. İ. (2016). Translation technologies: A dilemma between translation industry and academia. *International Journal of Language Academy*, 13, 100-108.
- Bié, L., Cerdà-i-Cucó, A., Degroote, H., Estela, A., García-Martínez, M., Herranz, M., Kohan, A., Melero, M., O'Dowd, T., O'Gorman, S., Pinnis, M., Rozis, R., Riccardo Superbo, R. Vasiļevskis, A. (2020). Neural translation for the European Union (NTEU) project. In *Proceedings of the 22nd Annual Conference of the European Association for Machine Translation*, 477–478, Lisboa, Portugal. European Association for Machine Translation.
- Dışişleri Bakanlığı'nın Avrupa Birliği Komisyonu 2023 Yılı Türkiye Raporu'na Yönelik Açıklaması (2023). https://www.mfa.gov.tr/no_-291_-avrupa-birligi-komisyonu-2023-yili-turkiye-raporu-hk.tr.mfa Erişim Tarihi: 26.05.2024.
- Dijital Avrupa Programı (2021). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0694&qid=1623079930214> Erişim Tarihi: 15.05.2024.
- Dijital Avrupa Programı Soru ve Cevaplar (2024). <https://digitalstrategy.ec.europa.eu/en/faqs/questions-and-answers-digital-europe-programme> Erişim Tarihi: 16.06.2024.
- eTranslation (2024). https://commission.europa.eu/resources-partners/etranslation_en Erişim tarihi: 14.05.2024.
- eTranslation Üyelik Sayfası (2024). <https://webgate.ec.europa.eu/etranslation/public/welcome.html> Erişim Tarihi: 14.05.2024
- European Union (2014). *MT@EC: secure machine translation for the European Union*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- European Union (2021). *Translation at the European Commission*. (Eds. Andrea Dahmen, Ignacio Garrido Rodríguez, Tytti Granqvist, Catherine Vieilledent-Monfort, Sarah Wheeler, DGT Editing Unit Eds.). Luxembourg: Publications Office of the European Union.

- European Union (2024). *Translation, the language of Europe*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Hurtado Albir, A. (1990). *La notion de fidélité en traduction*. Paris: Didier.
- Łucja Biel, “Quality in institutional EU translation: Parameters, policies and practices”. In *quality aspects in institutional translation* (Eds. Tomáš Svoboda, Łucja Biel & Krzysztof Łoboda), 31–57. Berlin: Language Science Press.
- Nord, C. (1997). A Functional Typology of Translation. In *Text Typology and Translation* (Ed. Anna Trasborg). Amsterdam-Philadelphia: John Benjamins.
- Pinnis, M., Bergmanis, T., Metuzāle, K., Šics, V., Vasiļevskis, A., Vasiļjevs, A., (2020). A tale of eight countries or the EU Council Presidency Translator in retrospect. In *Proceedings of the 14th Conference of the Association for Machine Translation in the Americas (Volume 2: User Track)*, 525–546, Virtual. Association for Machine Translation in the Americas.
- Pochet, E. (2018). How does a DG TRAD translator see the future?. In *Proceedings of Translation Services in the Digital World: A Sneak Peek into the (near) Future*, 138-143. European Parliament.
- QT21 (2015-2018). <http://qt21.eu> Erişim Tarihi: 24.06.2024.
- Rhem, G. (2018). AI for translation technologies and multilingual Europe. In *Proceedings of Translation Services in the Digital World: A Sneak Peek into the (near) Future*, 62-81. European Parliament.
- Rossi, C., Chevrot, J.-P. (2019). Uses and Perceptions of Machine Translation at the European Commission. *The Journal of Specialized Translation*, 31, 177-200.
- Tok, Z. (2020). Makine Çevirisi ve Çeviri Kuramları. *International Journal of Language Academy*, 31, 394-403.
- Vermeer, H. J. (2021). Skopos & Commission in Translational Action. In *the Translation Studies Reader* (Ed. Lawrence Venuti). London: Routledge.
- Yazıcı, M. (2010). *Çeviribilimin Temel Kavram ve Kuramları*. İstanbul: Multilingual.

Ekler

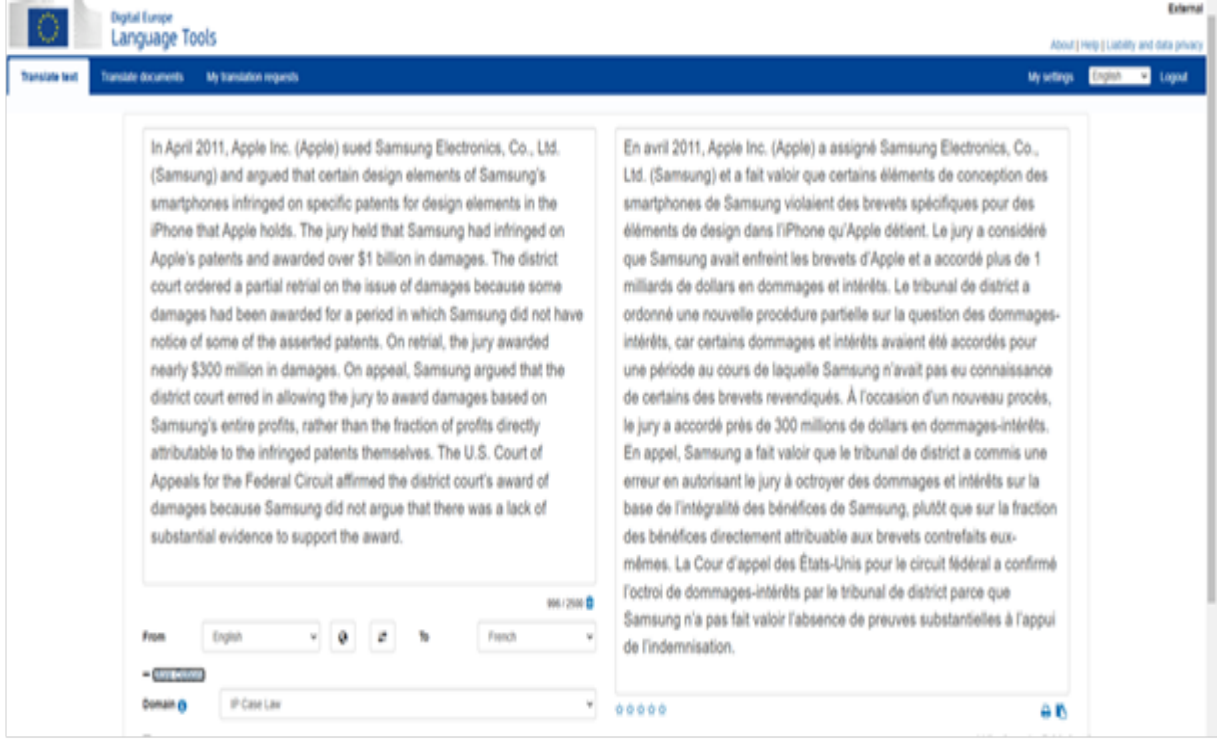
Ek 1: eTranslation Metin Çevirisi Ekranı

The screenshot displays the Digital Europe Language Tools eTranslation interface. The top navigation bar includes the Digital Europe Language Tools logo, navigation links for 'Translate text', 'Translate documents', and 'My translation requests', and user options for 'My settings', 'English', and 'Logout'. The main workspace is divided into two large text areas: 'Start typing your text' on the left and 'Your translation will appear here' on the right. Below the text areas, there are controls for 'From' (Detect language) and 'To' (language selection). A 'More Options' section is expanded, showing a 'Domain' dropdown menu with options: 'General Text', 'EU Formal Language', 'General Text', 'Court of Justice Case Law', 'Finance', 'IP Case Law', and 'Public Health'. The 'General Text' option is selected. At the bottom, there is a footer with 'Digital Europe Programme Language Technologies' and 'Related sites' including 'eTranslation Language Tools'.

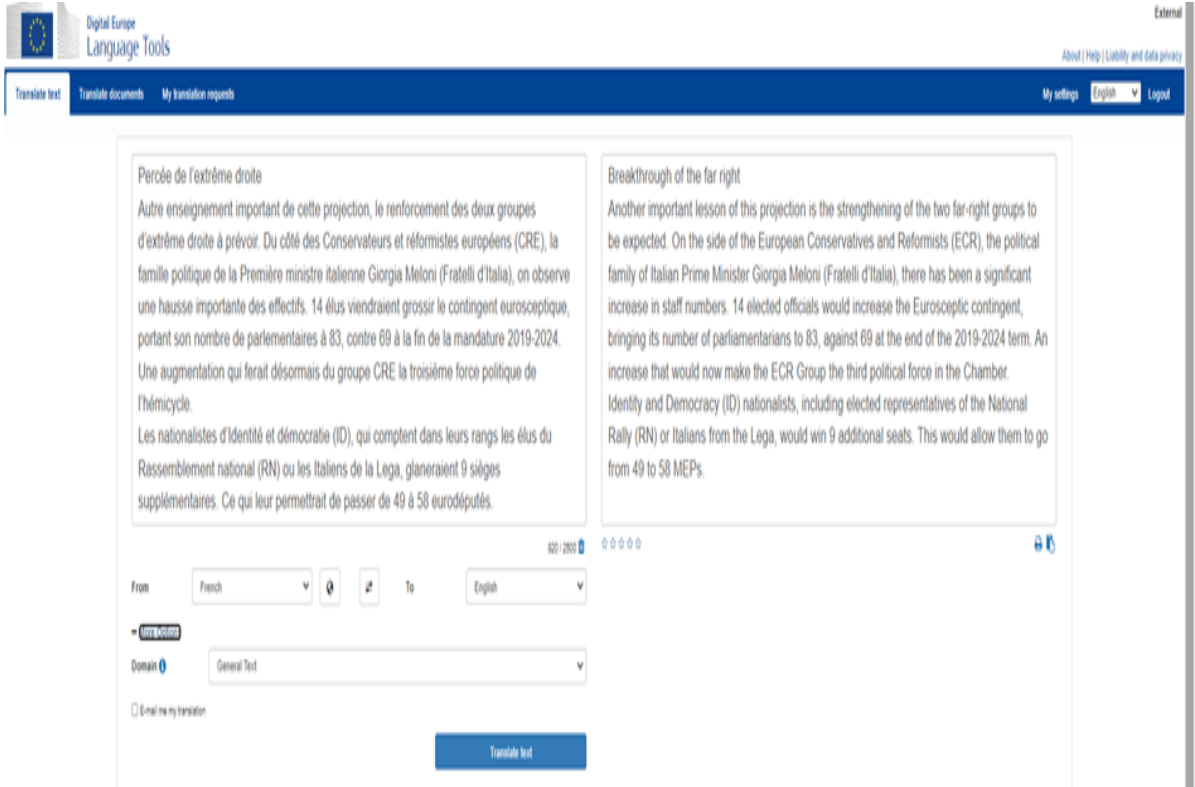
Ek 2: Fikri Mülkiyet Hukuku: Genel Metin Seçimli İngilizceden Fransızcaya Çeviri

The screenshot displays the Digital Europe Language Tools eTranslation interface with a completed translation. The top navigation bar is identical to the previous screenshot. The main workspace shows two text areas: the original English text on the left and the translated French text on the right. The English text reads: 'In April 2011, Apple Inc. (Apple) sued Samsung Electronics, Co., Ltd. (Samsung) and argued that certain design elements of Samsung's smartphones infringed on specific patents for design elements in the iPhone that Apple holds. The jury held that Samsung had infringed on Apple's patents and awarded over \$1 billion in damages. The district court ordered a partial retrial on the issue of damages because some damages had been awarded for a period in which Samsung did not have notice of some of the asserted patents. On retrial, the jury awarded nearly \$300 million in damages. On appeal, Samsung argued that the district court erred in allowing the jury to award damages based on Samsung's entire profits, rather than the fraction of profits directly attributable to the infringed patents themselves. The U.S. Court of Appeals for the Federal Circuit affirmed the district court's award of damages because Samsung did not argue that there was a lack of substantial evidence to support the award.' The French text reads: 'En avril 2011, Apple Inc. (Apple) a poursuivi Samsung Electronics, Co., Ltd. (Samsung) et a fait valoir que certains éléments de conception des smartphones de Samsung violaient des brevets spécifiques pour des éléments de conception dans l'iPhone qu'Apple détient. Le jury a estimé que Samsung avait violé les brevets d'Apple et accordé plus d'un milliard de dollars de dommages-intérêts. Le tribunal de district a ordonné un nouveau procès partiel sur la question des dommages-intérêts parce que certains dommages-intérêts avaient été accordés pendant une période pendant laquelle Samsung n'avait pas eu connaissance de certains des brevets revendiqués. Lors d'un nouveau procès, le jury a accordé près de 300 millions de dollars en dommages-intérêts. En appel, Samsung a fait valoir que le tribunal de district avait commis une erreur en permettant au jury d'accorder des dommages-intérêts sur la base de l'ensemble des bénéfices de Samsung, plutôt que de la fraction des bénéfices directement attribuable aux brevets eux-mêmes. La Cour d'appel des États-Unis pour le circuit fédéral a confirmé l'octroi de dommages-intérêts par le tribunal de district parce que Samsung n'a pas soutenu qu'il n'y avait pas de preuves substantielles à l'appui de la sentence.' Below the text areas, the 'From' dropdown is set to 'English' and the 'To' dropdown is set to 'French'. The 'Domain' dropdown is set to 'General Text'. The bottom footer is also identical to the previous screenshot.

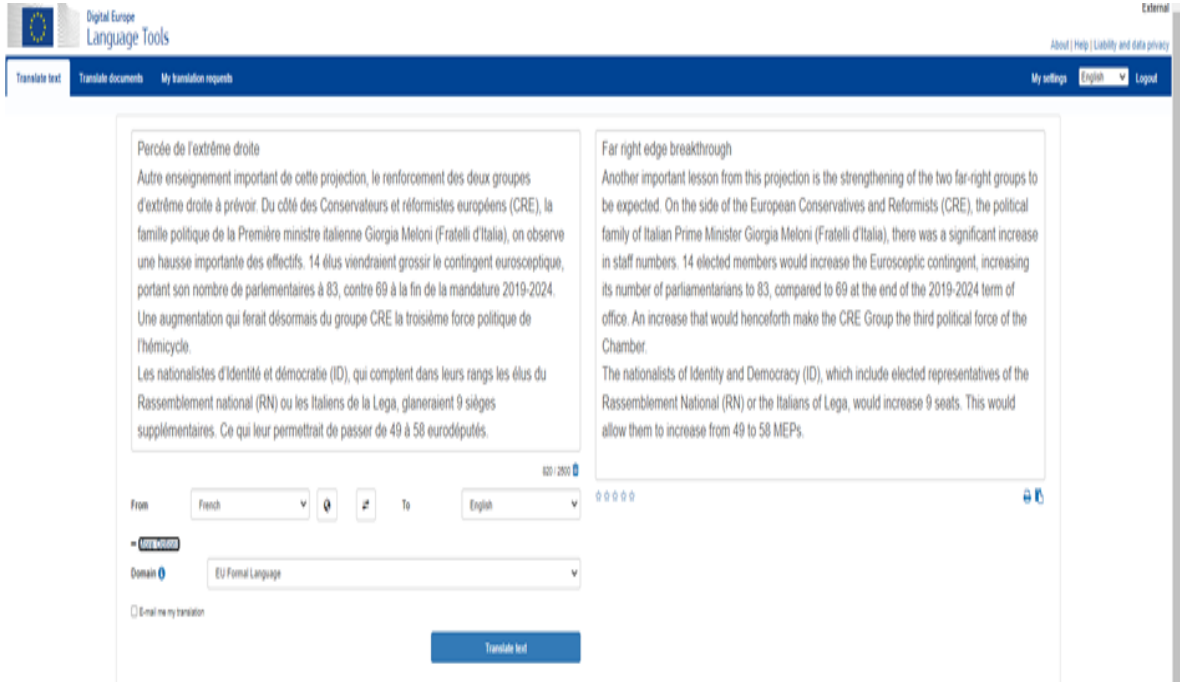
Ek 3: Fikri Mülkiyet Hukuku: Fikri Mülkiyet Hukuku Seçimli İngilizceden Fransızcaya Çeviri

Ek 4: AB Resmi Dili: Genel Metin Seçimli Fransızcadan İngilizceye Çeviri

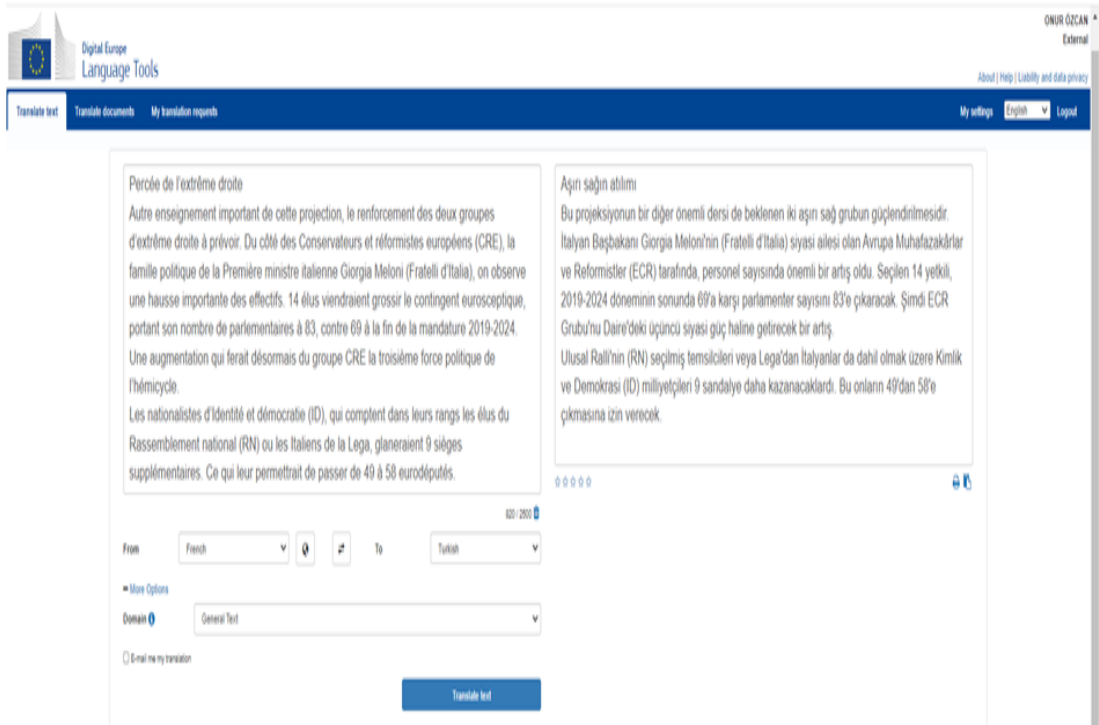

Ek 5: AB Resmi Dili: AB Resmi Dili Seçimli Fransızcadan İngilizceye Çeviri

The screenshot shows the Digital Europe Language Tools interface. The main content area displays a translation from French to English. The French text on the left discusses the strengthening of far-right groups in the European Parliament, mentioning the European Conservatives and Reformists (CRE) and the Italian Prime Minister's family. The English text on the right provides a more detailed translation of this content. Below the text, there are controls for language selection (From: French, To: English), a domain dropdown (EU Formal Language), and a 'Translate text' button.

Ek 6: AB Resmi Dili: Genel Metin Seçimli Fransızcadan Türkçeye Çeviri

The screenshot shows the Digital Europe Language Tools interface. The main content area displays a translation from French to Turkish. The French text on the left is the same as in Ek 5. The Turkish text on the right is a translation of the French text. Below the text, there are controls for language selection (From: French, To: Turkish), a domain dropdown (General Text), and a 'Translate text' button.

Ek 7: AB Resmi Dili: AB Resmi Dili Seçimli Fransızcadan Türkçeye Çeviri

The screenshot shows the Digital Europe Language Tools website. The header includes the logo and navigation tabs: 'Translate text', 'Translate documents', and 'My translation requests'. The main content area displays a translation interface. The source text is in French, and the target text is in Turkish. The interface includes a 'From' dropdown set to 'French', a 'To' dropdown set to 'Turkish', and a 'Domain' dropdown set to 'EU Formal Language'. A 'Translate text' button is visible at the bottom.

Ek 8: AB Resmi Dili: Genel Metin Seçimli Türkçeden Fransızcaya Çeviri

The screenshot shows the Digital Europe Language Tools website. The header includes the logo and navigation tabs: 'Translate text', 'Translate documents', and 'My translation requests'. The main content area displays a translation interface. The source text is in Turkish, and the target text is in French. The interface includes a 'From' dropdown set to 'Turkish', a 'To' dropdown set to 'French', and a 'Domain' dropdown set to 'General Text'. A 'Translate text' button is visible at the bottom.

Ek 9: AB Resmi Dili: AB Resmi Dili Seçimli Türkçeden Fransızcaya Çeviri

Raporun Doğu Akdeniz, Ege ve Kıbrıs konularındaki bölümlerinin her zamanki gibi, gayrihukuki, gerçek dışı ve maksimalist Rum/Yunan tezlerini yansıtmaması, ülkemizin ve KKTC'nin haklı politikalarını görmezden gelen dışlayıcı tutumun sürdürülmesi, Kıbrıs Türklerinin haklarının yok sayılması ise, AB'nin dayanışma kisvesi altında tarafı ve haksız tutumunu bir kez daha gözler önüne sermektedir.

2023 yılında deprem felaketi nedeniyle yaşadığımız zor zamanlarda AB'nin ülkemizle dayanışma içerisinde olduğunu göstermesi bizim için önemli ve kıymetlidir. Aynı dayanışma ve işbirliği ruhuyla, AB'yi ülkemizin katılım sürecinin önündeki engelleri kaldırmaya, daha fazla sorumluluk üstlenmeye ve ahde vefa ilkesinin gereklerini yerine getirmeye davet ediyoruz.

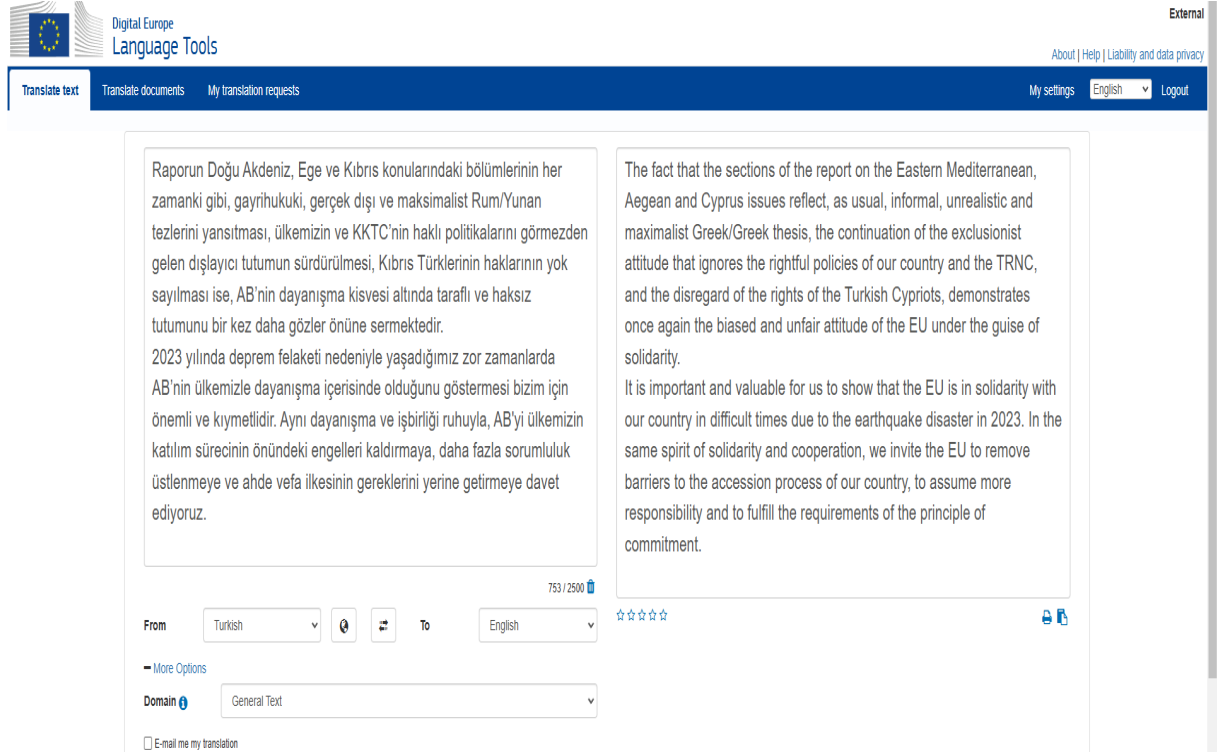
Le fait que les sections du rapport sur les questions relatives à la Méditerranée orientale, à la mer Égée et à Chypre reflètent, comme d'habitude, une thèse grecque/grecque informelle, irréaliste et maximaliste, la poursuite de l'attitude d'exclusion qui ignore les politiques légitimes de notre pays et du TRNC, ainsi que la méconnaissance des droits des Chypriotes turcs, démontre une fois de plus l'attitude partielle et injuste de l'UE sous couvert de solidarité.

Il est important et utile pour nous de montrer que l'UE est solidaire de notre pays en période difficile due au tremblement de terre de 2023. Dans le même esprit de solidarité et de coopération, nous invitons l'UE à lever les obstacles au processus d'adhésion de notre pays, à assumer davantage de responsabilités et à respecter les exigences du principe d'engagement.

From: Turkish To: French

Domain: EU Formal Language

Ek 10: AB Resmi Dili: Genel Metin Seçimli Türkçeden İngilizceye Çeviri

Raporun Doğu Akdeniz, Ege ve Kıbrıs konularındaki bölümlerinin her zamanki gibi, gayrihukuki, gerçek dışı ve maksimalist Rum/Yunan tezlerini yansıtmaması, ülkemizin ve KKTC'nin haklı politikalarını görmezden gelen dışlayıcı tutumun sürdürülmesi, Kıbrıs Türklerinin haklarının yok sayılması ise, AB'nin dayanışma kisvesi altında tarafı ve haksız tutumunu bir kez daha gözler önüne sermektedir.

2023 yılında deprem felaketi nedeniyle yaşadığımız zor zamanlarda AB'nin ülkemizle dayanışma içerisinde olduğunu göstermesi bizim için önemli ve kıymetlidir. Aynı dayanışma ve işbirliği ruhuyla, AB'yi ülkemizin katılım sürecinin önündeki engelleri kaldırmaya, daha fazla sorumluluk üstlenmeye ve ahde vefa ilkesinin gereklerini yerine getirmeye davet ediyoruz.

The fact that the sections of the report on the Eastern Mediterranean, Aegean and Cyprus issues reflect, as usual, informal, unrealistic and maximalist Greek/Greek thesis, the continuation of the exclusionist attitude that ignores the rightful policies of our country and the TRNC, and the disregard of the rights of the Turkish Cypriots, demonstrates once again the biased and unfair attitude of the EU under the guise of solidarity.

It is important and valuable for us to show that the EU is in solidarity with our country in difficult times due to the earthquake disaster in 2023. In the same spirit of solidarity and cooperation, we invite the EU to remove barriers to the accession process of our country, to assume more responsibility and to fulfill the requirements of the principle of commitment.

From: Turkish To: English

Domain: General Text

Ek 11: AB Resmi Dili: AB Resmi Dili Metin Seçimli Türkçeden İngilizceye Çeviri

Raporun Doğu Akdeniz, Ege ve Kıbrıs konularındaki bölümlerinin her zamanki gibi, gayrihukuki, gerçek dışı ve maksimalist Rum/Yunan tezlerini yansıtmaması, ülkemizin ve KKTC'nin haklı politikalarını görmezden gelen dışlayıcı tutumun sürdürülmesi, Kıbrıs Türklerinin haklarının yok sayılması ise, AB'nin dayanışma kisvesi altında taraflı ve haksız tutumunu bir kez daha gözler önüne sermektedir. 2023 yılında deprem felaketi nedeniyle yaşadığımız zor zamanlarda AB'nin ülkemizle dayanışma içerisinde olduğunu göstermesi bizim için önemli ve kıymetlidir. Aynı dayanışma ve işbirliği ruhuyla, AB'yi ülkemizin katılım sürecinin önündeki engelleri kaldırmaya, daha fazla sorumluluk üstlenmeye ve ahde vefa ilkesinin gereklerini yerine getirmeye davet ediyoruz.

The fact that the sections of the report on the Eastern Mediterranean, Aegean and Cyprus issues reflect, as usual, informal, unrealistic and maximalist Greek/Greek thesis, the continuation of the exclusionist attitude that ignores the rightful policies of our country and the TRNC, and the disregard of the rights of the Turkish Cypriots, demonstrates once again the biased and unfair attitude of the EU under the guise of solidarity. It is important and valuable for us to show that the EU is in solidarity with our country during difficult times due to the earthquake disaster in 2023. In the same spirit of solidarity and cooperation, we invite the EU to remove obstacles to our country's accession process, to assume more responsibility and to fulfill the requirements of the principle of commitment.

From: Turkish To: English
Domain: EU Formal Language

Ek 12: Halk Sağlığı: Genel Metin Seçimli İngilizceden Fransızcaya Çeviri

Preventing zoonotic diseases such as avian influenza

Over 60% of emerging infectious disease threats are of zoonotic origin⁴³, so we must remain vigilant about the possibility of a next pandemic coming from an animal source. The EU has relied on two main pieces of legislation to address infectious disease risks coming from animals. These are Directive 2003/99/EC⁴⁴, ensuring proper monitoring and evaluation of zoonoses, zoonotic agents and food-borne outbreaks, and Regulation (EU) 2016/429⁴⁵ (the 'Animal Health Law') which lays down rules for the prevention and control of zoonoses, including their early detection, notification and reporting. The One Health approach has already been considered in EU actions for decades, but the COVID-19 pandemic underlined once again the importance of this approach for prevention, preparedness and response and the need for optimal coordination across sectors. Regulation (EU) 2022/2371 now explicitly calls for the One Health approach in addressing current and emerging crises. Within months of the adoption of Regulation (EU) 2022/2371, the Health Security Committee⁴⁶ – the key EU body dealing with public health threats – held several joint meetings with the EU's Chief Veterinary Officers to discuss the threat of Highly Pathogenic avian influenza (HPAI) and the animal and human health measures needed to prevent the risk of zoonotic spillover to humans. HPAI is a major health threat and requires vigilance, early detection and a rapid and early response to any spillovers early on. The 2022/23 season saw one of the largest HPAI epidemics in wild birds and poultry in the EU to date and large outbreaks among mammals. The relevant EU legislation⁴⁷ provides that all Member States must carry out surveillance, to allow early detection of HPAI in birds and mammals. Animal health law ensures harmonisation of the measures that all Member States have to implement once the HPAI virus is detected in kept birds in order to prevent and control its spread, and provides the legal basis for the competent authorities to take the necessary measures when the virus is detected in mammals.

Prévention des zoonoses telles que l'influenza aviaire

Plus de 60 % des menaces émergentes de maladies infectieuses sont d'origine zoonotique⁴³, nous devons donc rester vigilants quant à la possibilité d'une prochaine pandémie provenant d'une source animale. L'UE s'est appuyée sur deux textes législatifs principaux pour lutter contre les risques liés aux maladies infectieuses provenant des animaux. Il s'agit de la directive 2003/99/CE⁴⁴, qui assure un suivi et une évaluation appropriés des zoonoses, des agents zoonotiques et des foyers d'origine alimentaire, et du règlement (UE) 2016/429⁴⁵ (ci-après la « législation sur la santé animale »), qui établit des règles pour la prévention et le contrôle des zoonoses, y compris leur détection précoce, leur notification et leur notification. L'approche « Une seule santé » a déjà été prise en compte dans les actions de l'UE depuis des décennies, mais la pandémie de COVID-19 a une fois de plus souligné l'importance de cette approche pour la prévention, la préparation et la réaction, ainsi que la nécessité d'une coordination optimale entre les secteurs. Le règlement (UE) 2022/2371 préconise désormais explicitement l'approche « Une seule santé » pour faire face aux crises actuelles et émergentes. Dans les mois qui suivent l'adoption du règlement (UE) 2022/2371, le comité de sécurité sanitaire⁴⁶, principal organe de l'UE chargé des menaces pour la santé publique, a tenu plusieurs réunions conjointes avec les chefs des services vétérinaires de l'UE pour discuter de la menace de l'influenza aviaire hautement pathogène (IAHP) et des mesures de santé animale et humaine nécessaires pour prévenir le risque de retombées zoonotiques sur l'homme. L'IAHP est une menace majeure pour la santé et nécessite une vigilance, une détection précoce et une réponse rapide et précoce à toute contagion précoce. La saison 2022/23 a été marquée par l'une des plus grandes épidémies d'IAHP chez les oiseaux et les volailles sauvages à ce jour dans l'UE et par de grandes épidémies chez les mammifères. La législation pertinente de l'UE⁴⁷ prévoit que tous les États membres doivent effectuer une surveillance afin de permettre la détection précoce de l'IAHP chez les oiseaux et les mammifères. La législation en matière de santé animale assure l'harmonisation des mesures que tous les États membres doivent mettre en œuvre une fois que le virus de l'IAHP est détecté chez les oiseaux détenus afin de prévenir et de contrôler sa propagation, et fournit la base juridique permettant aux autorités compétentes de prendre les mesures nécessaires lorsque le virus est détecté chez des mammifères.

From: English To: French
Domain: General Text

Ek 13: Halk Sağlığı : Halk Sağlığı Metin Seçimli İngilizceden Fransızcaya Çeviri

The screenshot displays the Digital Europe Language Tools interface. The main content area is split into two columns. The left column contains the source text in English, titled "Preventing zoonotic diseases such as avian influenza". The right column contains the translated text in French, titled "Prévention des zoonoses comme la grippe aviaire". Below the text, there are controls for language selection (English to French) and a domain dropdown menu set to "Public Health". The interface also includes a header with the Digital Europe logo and navigation options like "Translate text", "Translate documents", and "My translation requests".

Preventing zoonotic diseases such as avian influenza

Over 60% of emerging infectious disease threats are of zoonotic origin⁴³, so we must remain vigilant about the possibility of a next pandemic coming from an animal source.

The EU has relied on two main pieces of legislation to address infectious disease risks coming from animals. These are Directive 2003/99/EC⁴⁴, ensuring proper monitoring and evaluation of zoonoses, zoonotic agents and food-borne outbreaks, and Regulation (EU) 2016/429⁴⁵ (the 'Animal Health Law') which lays down rules for the prevention and control of zoonoses, including their early detection, notification and reporting.

The One Health approach has already been considered in EU actions for decades, but the COVID-19 pandemic underlined once again the importance of this approach for prevention, preparedness and response and the need for optimal coordination across sectors. Regulation (EU) 2022/2371 now explicitly calls for the One Health approach in addressing current and emerging crises.

Within months of the adoption of Regulation (EU) 2022/2371, the Health Security Committee⁴⁶ – the key EU body dealing with public health threats – held several joint meetings with the EU's Chief Veterinary Officers to discuss the threat of Highly Pathogenic avian influenza (HPAI) and the animal and human health measures needed to prevent the risk of zoonotic spillover to humans. HPAI is a major health threat and requires vigilance, early detection and a rapid and early response to any spillovers early on. The 2022/23 season saw one of the largest HPAI epidemics in wild birds and poultry in the EU to date and large outbreaks among mammals. The relevant EU legislation⁴⁷ provides that all Member States must carry out surveillance, to allow early detection of HPAI in birds and mammals. Animal health law ensures harmonisation of the measures that all Member States have to implement once the HPAI virus is detected in kept birds in order to prevent and control its spread, and provides the legal basis for the competent authorities to take the necessary measures when the virus is detected in mammals.

Prévention des zoonoses comme la grippe aviaire

Plus de 60 % des menaces de maladies infectieuses émergentes sont d'origine zootique⁴³, nous devons donc rester vigilants quant à l'éventualité d'une prochaine pandémie provenant d'une source animale.

L'UE s'est appuyée sur deux principaux textes législatifs pour lutter contre les risques de maladies infectieuses provenant d'animaux. Il s'agit de la directive 2003/99/CE⁴⁴, qui garantit une surveillance et une évaluation adéquates des zoonoses, des agents zootiques et des foyers de toxo-infection alimentaire, ainsi que du règlement (UE) 2016/429⁴⁵ (la «légalisation sur la santé animale»), qui établit des règles en matière de prévention et de contrôle des zoonoses, y compris leur détection précoce, leur notification et leurs rapports.

L'approche «Une seule santé» est déjà prise en considération dans les actions de l'UE depuis des décennies, mais la pandémie de COVID-19 a une fois de plus souligné l'importance de cette approche pour la prévention, la préparation et la réaction, ainsi que la nécessité d'une coordination optimale entre les secteurs. Le règlement (UE) 2022/2371 préconise désormais explicitement l'approche «Une seule santé» pour faire face aux crises actuelles et émergentes.

Dans les mois qui ont suivi l'adoption du règlement (UE) 2022/2371, le comité de sécurité sanitaire 46, qui est le principal organe de l'UE chargé des menaces pour la santé publique, a tenu plusieurs réunions conjointes avec les chefs des services vétérinaires de l'UE afin de discuter de la menace que représente l'influenza aviaire hautement pathogène (IAHP) et des mesures de santé animale et humaine nécessaires pour prévenir le risque de contagion zootique à l'homme. L'IAHP constitue une menace majeure pour la santé et nécessite une vigilance, une détection précoce et une réaction rapide et précoce à tout débordement précoce. La saison 2022/23 a été à ce jour l'une des plus grandes épidémies d'IAHP chez les oiseaux sauvages et les volailles dans l'UE et de grandes épidémies chez les mammifères. La législation pertinente de l'UE (47) prévoit que tous les États membres doivent effectuer une surveillance afin de permettre la détection précoce de l'IAHP chez les oiseaux et les mammifères. La législation en matière de santé animale garantit l'harmonisation des mesures que tous les États membres doivent mettre en œuvre une fois que le virus de l'IAHP a été détecté chez les oiseaux détenus, afin de prévenir et de combattre sa propagation, et fournit la base juridique permettant aux autorités compétentes de prendre les mesures nécessaires en cas de détection du virus chez des mammifères.